

2019-06-26

Rejlers Sverige AB

samrad@rejlers.se

Yttrande vid samordnat undersöknings- och avgränsningssamråd avseende två nya 130 kV kraftledningar mellan Hedenlunda och SSAB i Oxelösund

Samrådsunderlag: *Underlag för samråd Ny 130 kV kraftledning mellan Hedenlunda och SSAB i Oxelösund, Flens och Oxelösunds kommuner, Södermanlands län, daterat 2019-05-27*

Vi har tagit del av samrådshandlingar avseende två nya kraftledningar till SSAB i Oxelösund. Vi ser generellt sett positivt på åtgärder som minskar klimatpåverkan; men det gäller att begränsa negativa effekter ur andra perspektiv såsom för landskapsförvaltningen, biologisk mångfald mm. Förutsättningarna för skogs- och jordbruk är viktiga att värna.

Vi anser att det behöver klargöras om kraftförsörjningen lämpligast ska dras från Hedenlunda. Är exempelvis möjligheten att ta elkraften från Norrköping längs den befintliga korridoren därifrån till Oxelösund utredd? För att undvika skador i det Sörmländska mosaiklandskapet? Om annan huvudsträckning kan vara möjlig, t ex från Norrköpingshället, så behöver sådan redovisas och belysas som alternativ i en fullständig MKB.

Vi anser att åtgärden innebär betydande miljöpåverkan och att det därmed krävs en fullständig miljökonsekvensbeskrivning. Framförallt pga åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald, andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt (11 § Miljöbedömningsförordning) samt pga påverkan på naturresursernas och naturmiljöns tålighet i de olika sträckorna (12 § 3 punkten). Många skyddade samt skyddsvärda områden berörs. Beroende på vilken sträcka som väljs och om det blev luftledning eller markkabel på sträckorna kan påverkan på våra biologiska resurser markant. Luftledning innebär förlust av skog, påverkan på landskapsbilden mm. Markledning genom våtmarker, artrika betes- och slåttermarker kan ha förödande konsekvenser för de ekologiska funktionerna samt biologiska mångfalden som markerna har idag. Schaktarbetena riskerar även spridning invasiva främmande arter. Det finns inget nämnt om fridlysta arter i underlaget. Väljs luftledning måste det undersökas viktiga fågelarters häckningsområden och flyttsträckor. Väljs markledning måste hänsyn tas till fridlysta groddjur och kärlväxter. Avverkas skog kommer både fridlysta svampar, mossor och lavar in. Det finns t.ex. en hel del fynd av bombmurka i länet. Ärendets komplexitet med hänsyn till val av metod påverkar naturvärdena, risk för kumulativa effekter (fragmentering av biotoper), hur irreversibla skadorna kan bli samt möjligheten till att, på detaljnivå, begränsa de negativa effekterna av ledningen är ytterligare skäl (13 §) för att åtgärden innebär betydande miljöpåverkan.

I underlaget är förekomsten av fåglar inom de olika ledningssträckningarna i huvudsak hämtade från Artportalen vilket är bra i sig men samtidigt är det viktigt att notera att uppgifterna i Artportalen i huvudsak är insamlade slumpvis, uppgifterna är därför på intet sätt heltäckande och dessutom är endast en viss del validerade av experter.

Flera av sträckningsalternativen berör i stor utsträckning kända häcknings- och sträcklokaler för ett stort antal fåglar, däribland ett antal särskilt störningskänslig fauna (störningskänsliga arter skyddade av Artskyddsförordningen) och som är sekretesskyddade i Artportalen. Redan nu kan sägas att i de partier med redan kända störningskänslig fauna skulle kraftledningen om den byggdes innebära en mycket påtaglig skada. Därför måste underlaget vad gäller förekomsten av fåglar kompletteras med ingående fågelinventeringar inom ett område av på 200-1000m åt vardera hållet från den planerade kraftledningen innan man kan bedöma vilken påverkan de olika kraftledningsalternativen kommer att ha. Inventeringarna bör dessutom göras under både vinter, vår, sommar och höst för att täcka in de olika arternas årscykel. Innan dessa kompletterande fågelinventeringar gjorts är det omöjligt att bedöma vilken skada den planerade kraftledningen kommer att innebära.

När det gäller byggnation av 130 kVS ledningen och ledningsstolpar så är utformning av dessa betydelsefull för vilken påverkan den har på fågellivet. Vertikalt ställda ledningar med fackverksstolpar av stål är inte bra ur fågelsynpunkt. En sådan konstruktion ger en större barriäreffekt för passerande fåglar (rovfåglar, tranor gäss, svanar, skogsfågel m.fl.) vilket ökar kollisionsrisken och fördubblar dödligheten för fåglar. Likaså måste stolputformningen utföras så att det omöjligt för fåglar att komma åt strömförande delar. Berguv, slaguggla, kattuggla, lappuggla, kungörn, havsörn är speciellt utsatta där en stor andel av inkomna fåglar till SVA i Uppsala har dött av strömgenomgång, för berguv t.ex. 33 %. FSO önskar att kraftledning konstrueras med portalstolpar av trä med horisontellt orienterade ledningar med nedhängande isolatorer (kedjeisolatorer). Fåglar som sätter sig i portalstolpar kan inte komma åt att kortsluta mellan stolpe och ledning. Spannet på kedjeisolatorn skall vara minst 60 cm, helst mer.

Över flyttfågelstråk, viktiga rastlokaler för fåglar eller viktiga häckningsområden för stora rovfåglar, ugglor, gäss, svanar, tranor och tjäderspelplatser behöver ledningen markeras med varselklot, varselspiraler eller andra anordningar som gör ledningen mer synlig för fåglar. Den fågelinventering som görs behöver beakta detta och kunna peka ut de känsligaste områden där ledningen behöver markeras

Bernkonventionen ställer för övrigt krav på att Sverige gör åtagande angående direktiv 110 om åtgärder för att förhindra att fåglar dödas i ledningsnät och elkonstruktioner. Bästa möjliga teknik för att utesluta eldöd (strömgenomgång) och fågelkollisioner måste användas vid nykonstruktion.

Vid genomförande av en fullständig MKB önskar vi få återkomma med fler synpunkter på metodval för MKB på olika sträckor.

Naturskyddsföreningen Sörmland

Karl-Axel Reimer

Karl-Axel Reimer, ordförande

Adress: Strömgatan 2, 619 34 Trosa

Epost: karl-axel.reimer@naturskyddsforeningen.se

Föreningen Sörmlandsornitologerna

Ingvar Jansson

Ingvar Jansson, ordförande

c.ingvar.jansson@gmail.com